

А. О. Козакевич
Л. М. Благодир

Дубляж і субтитри як елементи маркетингової локалізації стрімінгових сервісів компанії Netflix Inc.

Вінницький національний технічний університет

Анотація: Розглянуто поняття дубляжу та субтитрування як важливі елементи локалізації відео-контенту для міжнародної аудиторії. Проаналізовано переваги та недоліки кожного методу з точки зору глядацького сприйняття, комерційної ефективності та культурної адаптації.

Ключові слова: локалізація контенту, дубляж, субтитри, Netflix, адаптація контенту, стрімінгові сервіси.

Abstracts.

The significant concepts of dubbing, and subtitling are defined as elements of localization of audiovisual content for international audiences. The advantages and disadvantages of each method are analyzed in terms of audience perception, commercial efficiency, and cultural adaptation.

Keywords: content localization, dubbing, subtitles, Netflix, content adaptation, streaming services.

На сьогодні швидка глобалізація сприяє легшому поширенню аудіовізуального контенту на міжнародному рівні, що створює необхідність якісної локалізації. Локалізація контенту — це процес адаптування фільмів, серіалів, анімації та іншого відеоконтенту для конкретної мовної аудиторії, що в свою чергу передбачає відповідність вмісту з культурними очікуванням глядача. Цей процес включає різні елементи: переклад діалогів, зміну графічних елементів, адаптацію маркетингових матеріалів і, звичайно, вибір між дубляжем та субтитрами.

Індустрія субтитрів та дубляжу зазнала нового розквіту з появою стрімінгових сервісів, на кшталт Netflix. Передплатники платформи отримали можливість вільно переглядати будь-який серіал або фільм мовою, яку вони оберуть. Мовний бар'єр завжди був найбільшою перепорою для сприйняття інформації та комунікації людей з різних куточків планети Земля.

Стратегія Netflix спрямована на формування попиту на іноземний контент, адаптований рідною мовою глядачів. Раніше аудиторія переглядала такі матеріали із субтитрами, а тепер Netflix пропонує цей самий досвід, але з ширшим вибором та покращеними можливостями. Щоб забезпечити якісний переклад і дубляж, індустрія, яку колись вважали застарілою, переживає відродження, залучаючи нових фахівців. Як зазначає віце-президент компанії: «У Netflix ми прагнемо повернути до життя забуте мистецтво дубляжу» [1].

Дубляж — це такий елемент локалізації, при якому оригінальні голоси замінюються новими, записаними мовою цільової аудиторії. Його метою є створення ілюзії, що герої розмовляють рідною мовою глядача, підвищуючи рівень комфортного та безпроблемного сприйняття відеовмісту. Він традиційно вважається еталоном локалізації контенту, адже якісне озвучення може здаватися цілком природним, інтегруючи більше людей у перегляд. Однак необхідність дотримання темпу, хронометражу та синхронізації з артикуляцією іноді призводить до менш точної передачі оригіналу [2].

Субтитри — це текстовий переклад діалогів, який відображається внизу екрана електронного пристрою. Вони дозволяють зберегти оригінальне звучання фільму або серіалу, надаючи глядачам можливість чути голоси акторів та їхню інтонацію [4].

Раніше вважалося, що різні країни мають власні уподобання щодо мовної адаптації відеоконтенту, і глядачі звикли до конкретного способу перегляду. Наприклад, Іспанію зазвичай уявляли країною дубляжу, тоді як у Греції та країнах Скандинавії надають перевагу субтитрам. Однак Девід Оррего Кармона з Ворицького університету в інтерв'ю SlatorPod зазначив, що цей підхід не є більше таким однозначним. За його словами, люди частіше обирають дубльований контент, коли хочуть розслабитися, тоді як субтитри дозволяють глибше зануритися в сюжет, краще зрозуміти закладений зміст або навіть допомагають у вивченні іноземної мови [2].

Дубляж став невід'ємною частиною глобальної стратегії Netflix, яка спрямована на те, щоб зробити вміст медіатеки максимально доступним для глядачів з різних куточків світу. Оскільки сервіс працює у понад 190 країнах, якісна мовна адаптація є ключовим фактором експансії на неангломовні ринки. Понад 70% підписників Netflix живуть за межами США, і вони очікують контент рідною мовою. Щоб відповісти цим очікуванням, компанія інвестувала мільярд доларів у локалізацію, включаючи дубляж і субтитри, лише за один рік. Наразі пропонується дубляж більш ніж 34 мовами, серед яких є як основні — іспанська, французька та німецька, так і менш поширені — угорська, іврит та фінська. Опитування показало, що майже половина неангломовних глядачів надає перевагу дубляжу, особливо в таких жанрах, як от: екшен, драма, анімація, де візуальні ефекти відіграють значущу роль [3].

Деякі глядачі цінують можливість чути оригінальні голоси акторів, тоді як інші — віддають перевагу дубляжу, щоб не відволікатися на читання субтитрів та розуміння контексту. Субтитрування та дубляж, звичайно, мають певні переваги та недоліки, які варто враховувати під час кращого пристосування контенту на міжнародному ринку.

Переваги дубляжу [5]:

- Зручність перегляду: глядачі можуть повністю сконцентруватися на відеозображенні, не відволікаючись на текст, спливаючий знизу екрану. Для жанрів, де візуальні ефекти та динаміка сцени мають велике значення — це є значущим фактором.
- Ширша доступність: озвучка рідною мовою робить аудіовізуальний контент більш зрозумілим для аудиторії, включаючи дітей, людей із порушеннями зору або тих, хто не може швидко читати субтитри.
- Культурна адаптація: враховуються культурні та мовні нюанси (акцент, розмовні вирази, локальні реалії), що робить вміст ближчим для глядачів конкретної місцевості.

Недоліки дубляжу [5]:

- Втрата оригінального звучання: оригінальні голоси акторів замінюються на голоси акторів озвучки, що може вплинути на автентичність емоцій і загальну атмосферу кіно-картини. У деяких випадках це змінює тональність і емоційний вплив сцени.
- Проблеми синхронізації: погана синхронізація або невдалий підбір голосів можуть справити негативне враження на користувачів сервісу.
- Вищі виробничі витрати: для отримання бажаного результату компанія потребує професійних акторів озвучення, режисерів, студії запису та технічних фахівців, що автоматично здорожчує процес дубляжу, хоча сучасні технології, зокрема ШІ, поступово знижують ці витрати.

Одним із найяскравіших прикладів успішного дубляжу є «Паперовий будинок». Спочатку знята іспанською, ця драма про пограбування стала міжнародним хітом після дубляжу англійською, французькою, німецькою та іншими мовами, враховуючи й українську. Завдяки цьому глядачі змогли відчути напругу, гумор і емоції персонажів. Ще один феномен Netflix — «Гра в кальмара». За перші чотири тижні після релізу його перегляд налічував понад 1,65 мільярда годин. Дубляж більш ніж 30 мовами дозволив аудиторії повністю зануритися у сюжет без потреби в субтитрах. Багато хто відзначив, що якість озвучення зберегла емоційний вплив оригіналу, допомагаючи створити глибший зв'язок із персонажами [3].

Переваги субтитрування [5]:

- Збереження оригінального голосу та задум: зберігається автентичність оригінального аудіо, зокрема голоси акторів, інтонація та емоційне забарвлення. У результаті: глядачам вдається відчувати, задуману режисером та сценарисом, атмосферу твору.
- Економічна ефективність: як правило, коштує дешевше, аніж дубляж, оскільки процес передбачає лише переклад і синхронізацію тексту.
- Розширена доступність: контент стає доступнішим для ширшої аудиторії, включаючи носіїв різних мов та людей із вадами слуху.

Недоліки субтитрування [5]:

- Багатозадачність: розподіл уваги між текстом і самою картинкою, що може призвести до пропущення важливих деталей.
- Бар'єри для розуміння: люди зі слабким зором або ті, хто просто не люблять читати під час перегляду, можуть відчувати труднощі із сприйняттям відеовмісту.
- Обмеження простору: субтитри мають обмежений розмір і час відображення, що ускладнює передачу довгих діалогів або складних фраз. Унаслідок цього переклад може бути спрощеним та не дослівним.

Отже, Netflix продовжує розширювати свою аудиторію передплатників, завдяки ефективній локалізації контенту. З огляду на зростаючий попит на міжнародний відеоконтент, подальший розвиток цих елементів відіграватиме ключову роль у подоланні мовних перепон і зміцненні міжкультурного діалогу в індустрії розваг на ринку стрімінгових сервісів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Netflix Dubbing and Subtitling. CCJK. URL: <https://www.ccjk.com/netflix-dubbing-and-subtitling/>
2. How Do Streaming Services Like Netflix Decide When to Use Dubbing or Subtitling? Slator. URL: <https://slator.com/resources/how-do-streaming-services-like-netflix-decide-when-to-use-dubbing-or-subtitling/>
3. Netflix Dubbing Guide. Checksub. URL: <https://www.checksub.com/blog/netflix-dubbing-guide>
4. Why Dubbing is Preferred Over Subtitles for Localisation. Medium. URL: <https://medium.com/@lipsyncinternational131023/why-dubbing-is-preferred-over-subtitles-for-localisation-12db9135affd>
5. Subtitling vs. Dubbing: Navigating Pros and Cons of Media Localization. TransPerfect. URL: <https://www.transperfect.com/blog/subtitling-vs-dubbing-navigating-pros-and-cons-media-localization>

Козакевич Анастасія Олегівна — студентка групи МР-216, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: anastasia220503@gmail.com

Благодир Лілія Миколаївна — канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та економіки, Вінницький національний технічний університет, e-mail: blagodyr@vntu.edu.ua

Kozakevych Anastasiia O. — student, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: anastasia220503@gmail.com

Blagodyr Liliya M. — Ph.D. in Economics, Associate Professor of the Department of Management, Marketing and Economics at Vinnytsia National Technical University, email: blagodyr@vntu.edu.ua